

Vad kostar en bild?

SVENSKA FOTOGRAFERS
FÖRBUNDS PRISGUIDE

SVENSKA
FOTOGRAFERS
FÖRBUND

Prisuppgifter i denna guide är baserade på
aktuellt underlag från aktörer i branschen.
Senast uppdaterad december 2021.

- 4** Vad kostar en bild?
- 10** Press- och redaktionella uppdrag
- 14** Kommersiella uppdrag
- 16** Videoproduktion
- 20** Porträttfotografering
- 24** Bildbehandling
- 26** Användningsrätten
- 28** Arkivbilder
- 36** Om bilder och upphovsrätt –
en grundläggande guide

Vad kostar en bild?

Följande faktorer påverkar priset.

Val av bildskapare

Olika bildskapare tar olika arvoden för sitt arbete. Ett unikt bildspråk, kompetens och/eller särskild utrustning kan göra vissa bildskapare särskilt efterfrågade och därmed påverkas priset.

Typ av bild

Det är inte bara bildskaparen som har ett marknadsvärde utan även bilden i sig. En unik bild som inte kan återskapas kan till exempel ha ett högre värde än en bild som lätt kan tas om.

Kommersiellt eller redaktionellt?

Kommersiella uppdrag eller bilder som köps för användning i marknadsföring kostar ofta mer än vid redaktionell engångsanvändning. Ju fler mottagare och större exponering av bilden desto högre pris. Även storleken på kundens företag kan påverka priset.

Bildanvändning

En beställare av en bild erhåller användningsrätt till bilden, det vill säga en licens att använda bilden i enlighet med en överenskommelse. Licensens omfattning i tid och rum är ytterligare en aspekt som påverkar prisets storlek.

6

Att tänka på för beställare

För att nå önskat resultat vid uppdragsfotografering bör beställaren tydliggöra för bildskaparen vad bilden ska förmedla och i vilket sammanhang den ska användas. Uppdraget bör planeras i god tid. I det totala arvodet ingår ersättning dels för produktion som arvode, material samt utlägg, och dels för rätten att använda bilden på det sätt och i den omfattning som överenskommit. Äntingen ersätts användningsrätten direkt i arvodet eller så debiteras den separat. Det sistnämnda är vanligt vid omfattande användning. Vill beställaren senare återanvända bilden eller utöka användningsområdet krävs en ny överenskommelse. Bildskaparens namn ska anges enligt god sed. Beställaren har inte rätt att ta bort eller förändra i meta-data utan bildskaparens medgivande. I priset ingår F-skatt, sociala avgifter, försäkringar, semesterersättning m.m.

”Olika bildskapare tar olika arvoden för sitt arbete. Ett unikt bildspråk, kompetens och särskild utrustning kan göra vissa bildskapare särskilt efterfrågade.”

Att tänka på för bildskapare

Var noga med att i förväg komma överens om villkoren för uppdraget (arvode, vad bilden ska förmedla och praktiska förutsättningar för fotograferingen). Det är du som är experten, det är du som kan kommunikation med bild och det är bland annat den kunskapen kunden betalar för. Gör en ny överenskommelse om uppdragets karaktär förändras. Ange alltid vilken användningsrätt som ingår i arvodet eller om den ska debiteras separat utöver grundarvodet. Bekräfta uppdragets alla villkor skriftligen. I en offert ska samtliga villkor för uppdraget finnas med.

Om SFFs villkor för uppdragsfotografering ska gälla måste det anges tydligt. Kom ihåg att villkoren för uppdrag måste kompletteras med eventuella individuella överenskommelser. Var noga med att tydliggöra både SFFs villkor och individuella överenskommelser för beställaren.

Vid upplåtelse av bild måste bildskaparen upplysa beställaren om:

- vilken användning och omfattning som tillåts.
- hur eventuell bildrapportering ska ske.
- pris och betalningsvillkor.

Förse alla levererade bilder med fullständig metadata och med upplysning om att bilderna skyddas av upphovsrättslagen. Metadata är värdefull information för både bildskapare och användare. Den beskriver en digital bilds tekniska utformning, innehåll och sammanhang, samt licensvillkor, identitet och kontaktinformation till upphovspersonen. I priset ingår F-skatt, sociala avgifter, försäkringar, semesterersättning m.m.

Försäljning till utland

När du som företagare säljer en bild eller ett uppdrag till ett företag i ett annat EU-land ska du i regel inte ta ut någon moms på försäljningen. Köparen ska i stället redovisa moms i det andra landet. Du måste då lämna uppgifter om försäljningen till skatteverket. Observera att det finns vissa undantag från denna regel för särskilda typer av företag och tjänster. Säljer du en bild eller ett uppdrag till ett företag i ett land utanför EU ska du i vissa fall inte ta ut någon svensk moms på

försäljningen. Kontrollera med Skatteverket eller med din revisor för aktuellt land.

GDPR

Dataskyddsförordningen (GDPR) är en lag som började gälla i alla EU:s medlemsländer från och med den 25 maj 2018. Kan du visa att du i din verksamhet ägnar dig åt ett konstnärligt skapande eller har ett journalistiskt syfte med en viss fotograferingsverksamhet omfattas du i denna del av din verksamhet inte av GDPR. Men om du saknar ett konstnärligt eller journalistiskt ändamål med en specifik del av din verksamhet (exempelvis ett särskilt kommersiellt uppdrag) bör du skriva ett tydligt avtal med kunden. Detta avtal bör tillåta dig att behandla personuppgifterna på det sätt som bäst passar din verksamhet. Läs mer på vår hemsida.

Press- och redaktionella uppdrag

Varje bildskapare sätter sitt eget pris. Priset kan variera beroende på kompetens, erfarenhet, marknadsvärde, utrustning samt typ av uppdrag. Observera att nedanstående priser är exklusive moms och baserade på uppgifter från Svenska Fotografers Förbunds medlemmar, agenturer samt bildköpare inom det fotografiska fältet.

Resultatet från SFFs senaste arvodesenkät visar att majoriteten av de som svarat debiterar mellan 1 150–1 500 kronor per timme. Debiteringen avser:

- *Fotografering*: Innefattar all tid som hör till fotograferingen samt förberedelse, planering, rekognosering och restid.
- *Bildhantering*: Innefattar all tid som hör till bildhantering, exempelvis bildimport, bildurval, rawfilskonvertering, bildbehandling (såsom färgbalans, vit- och svartpunkt, kontrast, skärpning), anpassning av profiler, metadata och taggning.
- Beräkna ca 2–4 bilder / timme i debitering för originalframställning enligt ovan.
- *Leverans*: Innefattar all tid som rör leverans, kopior, efterbeställning, bildleverans samt back-up och lagring av materialet. I priset ingår fotografens F-skatt, sociala avgifter, försäkringar, semestererättning med mera.
- Oavsett tidsåtgång bör du aldrig debitera mindre än 3 timmar.
- Rekommenderad milersättning 45 kr/mil.
- Kväll- och helgtillägg: 25% på timpris.

Användningsrätt vid uppdrag för tidningar och tidskrifter

I priset ingår rätten att använda bilderna i ett redaktionellt sammanhang.

Användningsrätt vid uppdrag för böcker och läromedel

I bokuppdrag med timdebitering eller offererat totalpris ingår rätten att använda bilderna en gång i bokutgivning i en upplaga. Vid senare nytryck eller vid ny upplaga utgår en ny publiceringsersättning beräknat på 50% av grundersättningen. Procentsatsen bör stå i relation till nya upplagans storlek. Är den nya upplagan mycket större/mindre än den första bör procenten för återpubliceringsarvodet justeras.

Royalty kan begäras istället för engångsersättning. Lägsta royaltysats för normalutgåva av en bok är 25,5% av beräknat f-pris. Denna rekommenderade royaltysats förespråkar även Svenska Författarförbundet för fotoillustrerade böcker. Där både fotograf och författare har bidragit med material ska royaltysatsen 25,5% delas proportionellt mellan bidragsgivarna beroende på hur stor del vardera part har bidragit med.

Övrigt

Material, hyra av specialutrustning, resekostnader, assistent m.m debiteras enligt separat överenskommelse.

Moms

På samtliga priser tillkommer en mervärdesskatt på 25%.

Kommersiella uppdrag

Varje bildskapare sätter sitt eget pris. Priset kan variera beroende på förutsättningar i fråga om kompetens, erfarenhet, marknadsvärde, utrustning, typ av uppdrag samt kundens storlek och omfattning av verksamhet. Nedanstående priser är exklusive moms och baserade på uppgifter från Svenska Fotografers Förbunds medlemmar, agenturer samt bildköpare inom det fotografiska fältet.

Resultatet från SFF:s senaste arvodesenkät (datum xx) visar att majoriteten av de som svarat debiterar mellan 1350–2500 kronor per timme. Beräkna ca 1–2 bilder per timme i debitering för originalframställning enligt ovan.

- *Fotografering*: Innefattar all tid som hör till fotograferingen samt exempelvis riggning och nedpackning. I förekommande fall restid och förberedelsestid som kan innefatta planering och rekognosering m.m
- *Bildhantering*: Innefattar all tid som hör till bildhantering, exempelvis bildimport, bildurval, rawfilskonvertering, bildbehandling (såsom färgbalans, vit- och svartpunkt, kontrast, skärpning), samt eventuellt brusreducering, anpassning av profiler, metadata och taggning.
- *Leverans*: Innefattar all tid som rör leverans, kopior, efterbeställning, anpassning av profiler, bildleverans samt backup- lagring av materialet.
- Kostnad för resa, studiohyra, rekvisita, modell, stylist, assistent, setdesigner och avancerad retusch kan tillkomma.
- Oavsett tidsåtgång bör du aldrig debitera mindre än 3 timmar.
- Rekommenderad milersättning 45 kr/mil.
- Kväll- och helgtillägg: 25% på timpris.

Video- produktion

Varje bildskapare sätter sitt eget pris. Priset kan variera beroende på kompetens, erfarenhet, marknadsvärde, utrustning samt typ av uppdrag. Nedanstående priser är exklusive moms och baserade på uppgifter från Svenska Fotografers Förbunds medlemmar, agenturer samt bildköpare inom det fotografiska fältet.

Definition videoproduktion/filmproduktion

För att underlätta för branschen och beställare skiljer vi på filmproduktion och videoproduktion. En filmproduktion är en process som företrädesvis omfattar drama, dokumentär eller reklamfilm. Den kan ofta definieras utifrån vem beställaren är, t ex Sveriges Television, Netflix, produktionsbolag som Nordisk Film, Filmlance, etc. Prisguiden täcker därför inte det området.

Med videoproduktion avses här all produktion av rörlig bild som inte ryms inom begreppet filmproduktion, även stop motion.

Arvode

Resultatet från SFF:s senaste arvodesenkät (xxxdatum) visar att majoriteten av de som svarat debiterar mellan 10 000 kr och 16 500 kr per heldag inklusive enklare utrustning.

- Videoproduktion innefattar all tid som hör till fotograferingen, inklusive för- och efterproduktion. En videoproduktion är en separat produktion från stillbildaproduktion. Om både videoproduktion och stillbild är en del av beställningen bör det specificeras i avtalet och debiteras därefter.
- Arvode inspelningsdag; en fotograf med enklare utrustning. I priset ingår riggning, nedpackning, restid m.m.
Heldag: 10 000–16 500 kr
- Arvode förproduktion och efterproduktion. I priset ingår planering, rek, projektledning, redigering, klippning, grade, efterbearbetning leverans med mera.
Heldag: 8 000–9 500 kr
- Rekommenderad milersättning 45 kr/mil.

I priset ingår fotografens, och i förekommande fall assistentens, F-skatt, sociala avgifter, försäkringar, semesterersättning m.m.

Kväll och helgtillägg: 25% påslag.

Användningsrätt

I priset ingår rätten att använda slutprodukten, det vill säga den färdiga videoproduktionen, under avtalad tidsperiod. Önskas nyttjanderätt för stillbilder ur det rörliga materialet bör det förhandlas och avtalas separat.

Övrigt

Material, hyra av specialutrustning, resekostnader m.m. debiteras enligt separat överenskommelse.

Moms

På samtliga priser tillkommer mervärdesskatt på 25%.

Porträtt- fotografering

Priset kan variera beroende på förutsättningar i fråga om kompetens, erfarenhet, marknadsvärde, utrustning, typ av uppdrag samt geografiskt läge. Nedanstående priser avser fotograferingstjänster mot privatperson och är baserade på uppgifter från Svenska Fotografers Förbunds medlemmar. Och tänk på, priserna som kommuniceras nedan är inklusive moms.

Det finns två olika sätt att ta betalt, tidsrelaterat eller fasta priser.

- **Timpris** för fotografering med tillägg utifrån kundens beställningar. I timpriset ingår all den tid uppdraget kräver, kundmöte, visning, förberedelse, fotografering, urval, bildbehandling och i förekommande fall restid, rekognosering av miljö, riggning samt upp- och nedpackning. Priset inkluderar ej bildmaterial.
- **Fast pris** och **paketpris** för barn/vuxen/familj/grupp/bröllopsfotografering/lifestyle där priset varierar beroende på fotograferingstidens längd, fotograferingsalternativ och paketens innehåll. Ibland inkluderas ett bestämt antal färdigställda bilder i priset.

Resultatet från SFF:s senaste arvodesenkät visar att majoriteten av de som svarat debiterar:

- **Porträttfotografering:** 900 kr/tim.
- **Bröllopsfotografering:** 1500 kr/tim.

Paketpriser

Exempel på intervaller:

- Porträttfotografering 1–2 person/er från 2 000 kr.
- Porträttfotografering fler än 2 personer 1 500–13 000 kr.
- Bröllopsfotografering, beroende på arbetstid och vad som ingår 5 000–130 000 kr.

Rekommenderad milersättning 45 kr/mil.

Användningsrätt

I priset ingår rätten att använda bilderna för privat bruk. Om bilderna används i sociala medier krävs fotografens samtycke och namnangivelse. Ska bilderna användas i andra sammanhang än privata ska

kunden kontakta fotografen för att komma överens om den utökade användningen som kan medföra ytterligare debitering.

Vid fotografering av privatpersoner gäller konsumentskyddslagstiftningens regler. Det innebär i korthet att konsumenten har ett utökat skydd som avtalspart. Det är därför viktigt att förse kunden med uppgifter om vilka priser och villkor som ska gälla för uppdraget. Det är fotografen som ytterst ansvarar för att kunden har tagit del av de villkor som ska gälla. För att fotografen ska ha rätt att använda en beställd porträttbild krävs beställarens samtycke enligt upphovsrättslagen.

Om människor förekommer, och kan identifieras i en bild, kan även GDPR behöva aktualiseras. Fotografen behöver då ett samtycke eller annan rättslig grund för att få använda bilden. Läs mer på vår hemsida: <https://www.sfoto.se/forbundsnytt/vad-behover-du-som-portrattfotograf-tanka-pa/>

Fotografen ska se till att skriftligen förbehålla sig rätten att använda bilderna i egen marknadsföring om så önskas. Observera dock att ett sådant förbehåll gör att bildlicensen inte kan säljas exklusivt till kunden. Tänk även på att samtycke enligt lagen om namn och bild i reklam krävs i de fall människor kan identifieras i den bild eller de bilder som ska användas i fotografens marknadsföring.

Bildbehandling

Varje bildskapare har sitt pris. Priset kan variera beroende på förutsättningar i fråga om kompetens, erfarenhet, marknadsvärde, utrustning, typ av uppdrag samt kundens storlek och omfattning av verksamhet. Nedanstående priser är exklusive moms och baserade på uppgifter från Svenska Fotografers Förbunds medlemmar.

Resultatet från SFF:s senaste arvodesenkät visar att majoriteten av de som svarat debiterar **debiterar mellan 800–1 500/h för kortare uppdrag/enstaka bilder. Vid längre uppdrag (med anställningslika förhållanden) debiteras ofta 2 500–4 000:-/dag.**

- *Bildbehandling:* Bildimport, rawfilskonvertering, skärpning och eventuell brusreducering, konvertering arbetsfärgrymd, sätta svart- och vitpunkt, kontrast, färgjustering, normal dammretusch, metadata med bildinformation, arkivering av RBG-bild och rawfil, CMYK-anpassning av RGB-bild och slutskärpning med USM. Retusch och eventuell friläggning.
- *Leverans:* Innefattar all tid som rör leverans, kopior, efterbeställning, anpassning av profiler, bildleverans samt backup- lagring av materialet.

Bildbehandling är idag en specialiserad del av den kreativa processen och bör prissättas som det, oavsett om det utförs av fotografen som tagit bilderna, en assistent eller bildbehandlare. Generellt rekommenderas att ta fram ett pris per bild för att underlätta för slutkunden.

Detta bildpris baseras på bildmängd, bildhantering, retuschnivå samt leverans och utgår från grundarvodet och utrustningsbehov. Oftast ingår 1–2 vändor med korrigeringar men ska specificeras innan.

Mer avancerad retusch samt extra retusch som tillkommer under projektets gång och som inte är avtalat i bildpriset debiteras per timme. Sker arbetet på kundens arbetsplats och med kundens arbetsutrustning tas oftast ett dagsarvode ut, detta baserar sig på kompetens samt projektets scope.

Användnings- rätten

Upphovsrätten består av två delar, de ekonomiska rättigheterna och de ideella rättigheterna. Den ekonomiska delen kallar vi både för användningsrätt och nyttjanderätt. Användningsrätten är den del av upphovsrätten som en upphovsperson kan sälja vidare på olika sätt, en licens för att få använda det visuella materialet. Priset för licensen bör justeras utefter storleken på nyttjanderätten.

Fri användningsrätt innebär att bildbeställaren har en fri användningsrätt till bilderna i sin egen verksamhet. Det innebär inte att bildbeställaren äger bilderna och denne äger inte rätt att vidare distribuera bilderna utan upphovspersonens medgivande.

Det är viktigt att ange om en användningsrätt ska vara exklusiv eller inte för bildbeställaren. En exklusiv rätt innebär att det endast är bildbeställaren, och ingen annan, som har rätt att använda bilden under avtalad tid. En licens med exklusivitet till ett material kostar mer än en licens som tillåter fler att använda samma material.

Övrigt

Material, hyra av utrustning, specialutrustning och resekostnader tillkommer utöver grundarvode. SFFs rekommendation är att rättigheter inte ska säljas bort för alltid utan tidsbegränsas.

Moms

På samtliga priser tillkommer mervärdesskatt 25%.

Försäljning till utland

Om uppdrag eller arkivbild säljs utanför Sverige gäller andra moms- och skatteregler.

Arkivbilder

Sociala medier

Du som låter företag använda dina bilder bör även tänka räckvidd när du sätter pris. Kontots/sidans storlek: hur många följer kontot/sidan eller om finns det fler konton/sidor kopplade till uppdragsgivaren som materialet också kan publiceras på. Om bildmaterialet skall nyttjas i köpt annonsmaterial på sociala medier bör det betraktas som en betydligt större kommersiell användning än om det inte ingår i köpt annonsmaterial. Har du själv en stor mediekanal där kunder vill betala för att synas hänvisar vi dig till att använda det specifika mediets eget statistikverktyg (exempelvis IG).

Arkivbilder

Priserna varierar mellan fotografer och mellan bildbyråer. De avser engångspublicering enligt avtalat ändamål och omfattning. Det är viktigt att fotografens byline finns med vid all form av publicering. Priserna är exklusive moms. Det är inte tillåtet att ändra bildens metadata utan samråd med fotografen. I samtliga fall tillkommer kostnad för framtagande av digitalt original och retusch.

Pressrelease

Grundpris för publiceringsrätten från 4 500 kr. Märk Bilden ”Pressrelease för [avsett ändamål]”, copyrightuppgifter och att bilden endast för användas i avtalat sammanhang. En pressreleasebild är en bild som används under en kortare period för att marknadsföra eller berätta om ett evenemang, nyhet, utgivning eller premiär hos t.ex ett företag eller etablissemang. Priset inkluderar ej digital bildbehandling, kopior eller distribution.

Pressbild

Grundpris för publiceringsrätten från 6 000 kr. Märk bilden ”Pressbild” samt ange copyrightuppgifter. En pressbild är en bild som ett företag, organisation eller etablissemang kan använda att skicka till tidningar, nyhetsorganisationer eller företag för att marknadsföra produkter och/eller medarbetare. Priset inkluderar ej digital bildbehandling, kopior eller distribution. Skillnaden mellan en pressreleasebild och en pressbild är att en pressbild kan användas under en längre tid medan pressreleasebilden används under en begränsad period i anslutning till premiär eller utgivning.

Redaktionell publicering, inklusive kundtidningar (digitalt och analogt)

Upplaga	Mindre bild	Halvsida	Helsida	Uppslag/ Omslag
5 000	1 200 (1 180)	1 400	3 800 (3 750)	5 000 (4 850)
10 000	1 400 (1 350)	1 500	4 800 (4 750)	5 500 (5 350)
50 000	1 700	1 900 (1 850)	5 400	6 100 (6 050)
100 000	1 900	2 200 (2 150)	5 800 (5 750)	7 000
500 000 ->	2 400 (2 350)	2 700	7 000 (6 950)	9 000

Reklambroschyrer, kataloger, årsredovisningar (digitalt och analogt)

Upplaga	Mindre bild	Halvsida	Helsida	Uppslag/ Omslag
5 000	2 300	2 700	3 300	4 500
10 000	2 800	3 100	3 800	5 000
50 000	3 200	3 600	4 500	6 000
100 000	4 000	4 500	5 500	7 000
500 000	5 000	6 000	7 000	9 000
1 000 000	6 000	7 000	8 000	11 000

Upplaga	Mindre bild	Halvsida	Helsida	Uppslag/ Omslag
5000	2300	2700	3300	4500
10 000	2800	3100	3800	5000
50000	3200	3600	4500	6000
100 000	4000	4500	5500	7000
500 000	5000	6000	7000	9000
1 000 000	6000	7000	8000	11000

E-bok (licensperiod 3 år)

Mindre bild	Halvsida	Helsida	Uppslag/ Omslag
1000	1200	1500	2700

Vid samtidig publicering av tryckt bok/e-bok, 50 % rabatt för e-boken. Vid nytryck (samma bok trycks igen) eller vid ny upplaga (bok trycks igen men med ändrat innehåll, form och/eller format som ger nytt ISBN-nr) utgår en publiceringsersättning i relation till nya upplagans storlek. Är den nya upplagan mycket större/mindre än den första bör procenten för återpubliceringsarvodet justeras.

Upplaga	A4	A3	50/70	70/100
1	2 000	2 400	2 800	3 400
10	2 500	3 000	3 500	4 000
100	3 500	4 500	5 000	6 000
500	4 000	5 500	6 000	7 000
1000	5 000	6 500	7 000	8 000
5000	7 000	8 000	10 000	12 000

Upplaga	<2 m 2	<5 m2	stortavla
1	4 000	5 000	7 000
10	5 000	7 000	9 000
100	7 500	11 000	13 000
500	9 000	12 500	15 000
1000	10 000	14 500	18 000
5000	12 000	17 000	21 000

Vid icke-kommersiell avsändare är det vanligt med mellan 20-30% i prisavdrag

Upplaga	Mindre bild	Halvsida	Helsida	Uppslag/ Omslag
5 000	3 500	4 000	5 500	6 500
10 000	4 000	4 500	7 000	7 000
50 000	4 500	5 500	8 000	8 000
100 000	5 000	6 500	8 500	9 000
250 000	6 000	8 000	10 000	12 000
500 000	8 000	9 500	12 000	16 000
1 miljon	10 000	12 000	16 000	21 000
2 miljoner	12 000	16 000	20 000	26 000
3 miljoner	14 000	20 000	26 000	32 000

Bilder i annonsmärkta tidningsbilagor debiteras som reklambroschyr. Bild i annons i sådan bilaga debiteras som annons.

Bilder som sänds i SVT och UR.

SFF har tillsammans med övriga bildorganisationer avtal, som reglerar ersättning för bildanvändning, med SVT och UR. Ersättningen betalas i klumpsumma och fördelas av Bildupphovsrätt i Sverige utifrån SVT och UR:s rapportering. Avtal och information finns på [bildupphovsratt.se/avtal-med-svtur](#). Där kan du även själv rapportera om dina bilder sänts i TV. Kontakta SFF:s jurist om du har frågor angående avtalet.

Upplaga/visningstillfällen	Visning
1	1 500
10	1 700
50	2 000

Förpackningar, produkter

Upplaga	Mindre bild	Dominerande bild
5 000	4 000	9 000
10 000	7 000	11 000
100 000	9 000	13 000
500 000	11 000	16 000
1 000 000	14 000	19 000

Utställningar

Ersättning enligt MU-avtalet med staten. Medlemmar kan ladda ner avtalet och tarifferna i sin helhet på SFF:s hemsida under fliken ”avtalsmallar”.

Om bilder och upphovsrätt

EN GRUNDLÄGGANDE GUIDE

VAD KOSTAR EN BILD?

Information till upphovspersonen

Vad är bilder och original?

Med bilder menas exempelvis fotografier, teckningar, illustrationer, collage eller andra konstverk. Med original menas den bild som du skapar i analog eller digital form och som kan levereras till köparen som förlaga.

Upphovsrättslagen är enkel: fråga först! Upphovsrättslagen ger dig automatiskt rättsligt skydd till ditt verk. Precis som patenträtten skyddar uppfinnarens konstruktion och varumärkesrätten skyddar ett kännetecken, skyddar upphovsrättslagen ett verks konkreta uttryck – det vill säga ett verks unika utformning. Det kan vara bra att tänka på att din idé inte skyddas av upphovsrätten, utan enbart det verk som din idé resulterat i. Du behöver inte använda symbolen © för att ditt verk ska vara skyddat i Sverige, men den kan påminna andra om att upphovsrättens regler finns.

Bildsäljarens vanliga frågor

■ Vad säljer jag?

När du får en beställning på en bild genom ett uppdrag eller säljer en arkivbild säljer du bara rätten att använda den i ett bestämt sammanhang. All övrig användningsrätt, det vill säga upphovsrätt, är alltid din.

■ Vem äger bilden?

Äganderätten till det levererade originalet är alltid din. För att köparen ska få behålla det analoga eller digitala originalet krävs en överenskommelse med dig. Originalen får lagras digitalt i tryckprocessen men måste alltid avlägsnas och returneras till dig efter produktionen.

■ Hur får bilden användas?

En bild får bara användas på det sätt som du har kommit överens och avtalat med köparen om. Det gäller exempelvis en viss typ av trycksak med angiven upplagestorlek och spridning eller publicering på en hemsida på internet under en viss tid. Skulle något ändras efter överenskommelsen måste du godkänna ändringen.

■ Vad gäller när bilden ska återanvändas?

Om köparen av en bild vill återanvända eller vidareanvända denna på ett sätt som ni inte tidigare har avtalat om måste köparen först kontakta dig. Tänk på att du har rätt till ny ersättning vid åter- och vidareanvändning.

■ Får bilden ändras?

Inga ändringar får göras i bilden utan ditt tillstånd. Det gäller beskärningar, retuscher, digital manipulering eller andra ändringar.

För redaktionell publicering finns ibland en praxis där beskärning av bilden kan tillåtas. Förutsättningen är då att bildens innehåll inte förvanskas och att du känner till beskärningen i förväg.

■ Har jag rätt att få mitt namn angivet när bilden används?

Enligt upphovsrättslagen har du rätt att bli namngiven när din bild används. Skyldigheten för köparen att ange ditt namn följer av upphovsrättslagen och ligger i din ideella upphovsrätt till bilden. I några sammanhang, som till exempel när det inte är tekniskt möjligt att nämna dig som uphovsperson, kan rätten att bli namngiven tillfälligt släppas genom ett avtal. Huvudregeln är dock att du alltid ska anges med namn eller annan uppgift som identifierar dig som uphovsperson.

Om du har försett ditt digitala original med uppgifter som identifierar dig och upplyser om villkoren för användning av bilden (så kallad metadata) får dessa inte plockas bort utan ditt tillstånd när bilden används. Detsamma gäller om originalet innehåller kopieringsskydd eller annan teknisk skyddsåtgärd.

■ Hur länge är bilden skyddad?

Din ensamrätt att bestämma över din bild gäller fram till 70 år har passerat efter ditt dödsår. En fotografisk bild som inte betraktas som ett fotografiskt verk är i stället skyddad 50 år efter framställningsåret.

Efter din död är det den som får upphovsrätten till din bild genom arv, testamente eller gåva som har ensamrätten att bestämma över den. Både de ekonomiska och ideella rättigheterna övergår till den som övertar upphovsrätten till bilden.

■ Vad gäller när människor är avbildade på bilden?

Om du har skapat en bild där människor finns avbildade kan det ibland behövas ett godkännande från dessa för att bilden ska få användas. Detta gäller bland annat om bilden ska användas i marknadsförings-syfte. Förutsättningen är att personen/personerna på bilden är identifierbara. Ett godkännande från en avbildad person måste vara uttryckligt. Det betyder att personen måste ha lämnat godkännandet aktivt, och helst skriftligt.

Om du avbildar människor och din bild inte enbart har ett konstnärligt, akademiskt, litterärt eller journalistiskt syfte, måste du ta hänsyn till reglerna i GDPR. Då krävs att du har en rättslig grund när du skapar, använder eller överlåter bilden.

■ Vad skyddar upphovsrätten inte?

Upphovsrätten skyddar inte informationen, idén, temat eller strukturen i ett verk. De får fritt användas, så länge uttrycksättet inte kopieras. Vill du skydda dina idéer ska du istället använda dig av sekretessavtal. Våra sekretessmallar hittar du på vår hemsida.

Information till köparen

■ Vad är bilder och original?

Med bilder menas exempelvis fotografier, teckningar, illustrationer, collage eller andra konstverk. Med original menas den bild som upphovspersonen skapar i analog eller digital form och som kan levereras till dig som förlaga. Upphovsrättslagen är enkel: *fråga först!*

Upphovsrättslagen ger upphovspersonen automatiskt rättsligt skydd till sitt verk. Precis som patenträtten skyddar uppfinnarens konstruktion och varumärkesrätten skyddar ett kännetecken, skyddar upphovsrättslagen ett verks konkreta uttryck – det vill säga ett verks unika utformning. Idén bakom verket är dock inte skyddad av upphovsrätten, utan enbart det verk idén resulterat i. En upphovsperson behöver inte använda symbolen © för att dennes verk ska vara skyddat i Sverige, men symbolen kan påminna andra om att upphovsrättens regler finns. (*Upphovsrättslagens regler gäller i alla sorters medier.*)

Här följer en kort vägledning om upphovsrättslagen och lite om annan lagstiftning som gäller för dig som bildupphovsperson. Den gör inga anspråk på att ge ett exakt svar på alla frågor. Har du funderingar, kontakta oss.

■ Vad köper jag?

När du får en beställning på en bild genom ett uppdrag eller säljer en arkivbild köper du bara rätten att använda den i ett bestämt sammanhang. All övrig användningsrätt, det vill säga upphovsrätt, är alltid upphovspersonens.

■ Vem äger bilden?

Äganderätten till det levererade originalet är alltid upphovspersonens. För att du ska få behålla det analoga eller digitala originalet krävs en överenskommelse med denna. Originalet får lagras digitalt i tryckprocessen men måste alltid avlägsnas och returneras till uphovspersonen efter produktionen.

■ Hur får bilden användas?

En bild får bara användas på det sätt som du har kommit överens och avtalat med uphovspersonen om. Det gäller exempelvis en viss typ av trycksak med angiven upplagestorlek och spridning eller publicering på en hemsida på internet under en viss tid. Skulle något ändras efter överenskommelsen måste uphovspersonen först godkänna ändringen.

■ Vad gäller när bilden ska återanvändas?

Om du vill återanvända eller vidareanvända en bild på ett sätt som du inte tidigare har avtalat om med uphovspersonen måste du först kontakta denna. Tänk på att uphovspersonen har rätt till ny ersättning vid åter och vidareanvändning.

■ Får bilden ändras?

Inga ändringar får göras i bilden utan uphovspersonens tillstånd. Det gäller beskärningar, retuscher, digital manipulering eller andra ändringar. För redaktionell publicering finns ibland en praxis där beskärning av bilden kan tillåtas. Förutsättningen är då att bildens innehåll inte förvanskas och att uphovspersonen känner till beskärningen i förväg.

■ Ska upphovspersonens namn anges när bilden används?

Huvudregeln är att upphovspersonens namn alltid ska anges när bilden används. Skyldigheten att ange upphovspersonens namn följer av upphovsrättslagen och ligger i upphovspersonens ideella rättigheter till bilden. I några sammanhang, som till exempel när det inte är tekniskt möjligt att nämna upphovspersonen, kan rätten att bli namngiven tillfälligt släppas genom ett avtal.

Om upphovspersonen har försett sitt digitala original med uppgifter som identifierar denna och upplyser om villkoren för användning av bilden (så kallad metadata), får dessa inte plockas bort utan upphovspersonens tillstånd när bilden används. Detsamma gäller om originalet innehåller kopieringsskydd eller annan teknisk skyddsåtgärd.

■ Hur länge är bilden skyddad?

Upphovspersonens ensamrätt att bestämma över sin bild gäller fram till 70 år har passerat efter dennes dödsår. En fotografisk bild som inte betraktas som ett fotografiskt verk är skyddad 50 år efter framställningsåret. Efter upphovspersonens död är det den som får upphovsrätten till bilden genom arv, testamente eller gåva som har ensamrätten att bestämma över den. Både de ekonomiska och ideella rättigheterna övergår till den som övertar upphovsrätten till bilden.

■ Vad gäller när människor är avbildade på bilden?

Om upphovspersonen har skapat en bild där människor finns avbildade kan det behövas ett godkännande från dessa för att bilden ska få användas. Detta gäller bland annat om bilden ska användas i marknadsföringssyfte. Förutsättningen är att personen/personerna på bilden är identifierbara. Ett godkännande från en avbildad person måste vara uttryckligt. Det betyder att personen måste ha lämnat godkännandet aktivt, och helst skriftligt. Om bilden avbildar människor och inte enbart har ett konstnärligt, akademiskt, litterärt eller journalistiskt syfte, måste du även ta hänsyn till reglerna i GDPR. Då krävs att du har en rättslig grund när du använder bilden.

Det är du som köpare som bär ansvaret för att ett godkännande finns när bilden används. Försäkra dig därför alltid om att godkännande från avbildad person/avbildade personer finns.

*Har du funderingar,
kontakta oss.*

SVENSKA
FOTOGRAFERS
FÖRBUND